

Moduuli 5 (Osa 1)

Active Voices: Digitaalinen media kansalaisosallistumisen katalysaattorina

Kehittäjä: Fundació Solidaritat UB

www.includememedia.eu

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Huomautus jätteen vähentämiseksi: tulosta tämä asiakirja harmaasävyisenä tai mustavalkoisena värikköön sijaan. Tulosta kaksipuolisesti (duplex) ja, jos mahdollista, tulosta useita dioja tai sivuja yhdelle arkille.

Digitaalinen aktivismi Euroopassa

Digitaaliaikakaudella **aktivismi on ottanut uusia muotoja**. Arabikeväästä Indignados-liikkeeseen ja #MeToo-kampanjaan – teknologian ja digitaalisten alustojen käyttö viestien levittämiseen, ihmisten kohtaamis- ja keskustelufoorumien luomiseen, joista voi kasvaa yhteisöjä, poliittista muutosta ajavan kriittisen massan rakentamiseen, kansalaisten äänen vahvistamiseen ja moniin muihin tarkoituksiin on tullut paitsi yleistä myös välttämätöntä.

Digitaalinen aktivismi – eli digitaalisen teknologian hyödyntäminen sosiaalisten tai poliittisten liikkeiden käynnistämiseksi, tukemiseksi tai niihin osallistumiseksi – on **antanut yksilöille ja yhteisöille mahdollisuuden mobilisoida nopeasti, vaikuttaa poliittisiin keskusteluihin ja haastaa perinteisiä valtarakenteita**.

Aktivistit ympäri Eurooppaa kohtaavat monimutkaisen todellisuuden: **ennennäkemättömän pääsyn** mobilisointia ja ilmaisua varten tarkoitettuihin **digitaalisiin työkaluihin** yhdistettynä **kasvaviin esteisiin**, kuten disinformaatioon, hallitusten valvontaan sekä dataa ja yksityisyyttä koskeviin eettisiin ongelmiin.

Digitaalinen aktivismi Euroopassa

Sosiaalisen median laaja saatavuus ja käyttö yhdistettynä kykyyn vastaanottaa, lähettää ja luoda sisältöä välittömästi on muuttanut perusteellisesti aktivismin dynamiikkaa Euroopassa.

Käyttäjien ja aktivistien jakamien viestien välittömyys ja potentiaalinen ulottuvuus ovat antaneet äänen miljoonille ihmisille ja tuoneet esiin asioita, jotka aiemmin puuttuivat sosiaalisesta, poliittisesta tai mediakeskustelusta.

Digitaalinen aktivismi Euroopassa

Digitaalisen aktivismin ansiosta kaikenlaiset aiheet voivat mahdollisesti löytää tilaa julkisessa keskustelussa. Keskusteluja voidaan käydä ja yhteisiä toimia toteuttaa sekä paikallisesti (kaduilla) että globaalisti (digitaalisissa verkostoissa), mikä murtaa perinteisiä fyysisiä esteitä ja edistää koordinoitua maailmanlaajuista toimintaa.

Digitaalisista alustoista ja sosiaalisesta mediasta on tullut uusia ”agoroita” (julkisia aukioita), ja ne ovat mahdollistaneet uusia sosiaalistumisen muotoja, uusia ja innovatiivisia mobilisointimuotoja, uusia viestintästrategioita ja uusia tapoja rakentaa kollektiivisia identiteettejä, mikä on laajentanut osallistumisen ja kollektiivisen toiminnan mahdollisuuksia.

Digitaalinen aktivismi Euroopassa

On tosiasia, että digitaalinen aktivismi omaksuu ja tulkitsee uudelleen verkkoa, digitaalisia alustoja ja sosiaalista mediaa muutosta edistävällä tavalla spontaanisti, toisinaan odottamattomalla tai ennakoimattomalla tavalla.

Digitaalisen sfäärin yhteiskunnalliset liikkeet ovat luoneet ja kehittäneet joukon arvoja, kieltä, symboleja, rituaaleja ja myyttejä. Kaikki nämä elementit edistävät kollektiivista ja erottuvaa identiteettiä.

Digitaalinen aktivismi Euroopassa

Seuraavassa on muutamia esimerkkejä kielenkäytöstä, symboleista tai myyteistä, jotka liittyvät sosiaalisiin liikkeisiin, joissa hyödynnetään digitaalista yhteistoimintaa:

- Protestihashtagien käyttö. Esimerkkejä ovat #MeToo, #FridaysForFuture ja #JeSuisCharlie. Ranskan Charlie Hebdo -lehden iskun jälkeen hashtagista #JeSuisCharlie tuli solidaarisuuden symboli. Myöhemmin kaava #JeSuis on laajennettu kattamaan myös asia, jonka kanssa henkilö osoittaa solidaarisuuttaan

Digitaalinen aktivismi Euroopassa

Verkkoaktivismi on omaksunut elementtejä mediakulttuurista:

- Ikonisin on Guy Fawkesin naamio, joka tunnetaan myös nimellä V for Vendetta -naamio. Sitä ovat käyttäneet Anonymous-liike, Occupy Wall Street -liike sekä muissa yhteyksissä toteutetuissa verkko- ja kaduilla järjestetyissä toimissa.
- Verkkokampanjoissa on käytetty myös muita ikonisia viestejä, kuten Star Wars-tai The Handmaid's Tale -teoksiin liittyviä, jotka kuvaavat vastarintaa ”pimeää” valtaa ja epätoivoa vastaan

Digitaalinen aktivismi Euroopassa

Digitaalisen aktivismin haasteita ovat muun muassa seuraavat:

- Sensuuri ja itsesensuuri
- Väärätiedot/tietotulva. Tämä voi johtaa tietoväsymykseen.
- Digitaalinen sorto
- Algoritmiset käytännöt ja läpinäkyvyys; ja miten välttää algoritminen näkymättömyys
- Tasapainon löytäminen leikkisän aktivismin (joka käyttää viihdemuotoja viestien välittämiseen) ja pohdinnan, viestinnän ja vahvan yhteisön rakentamisen tilojen välillä
- Suojautuminen vihapuheelta.

Seuraavassa moduulissa syvennymme näihin aiheisiin.

Harjoitukset

Etsi ajankohtainen digitaalinen kampanja, jonka teema liittyy ihmisoikeuksiin (muuttoliike, sukupuolten tasa-arvo, asumisoikeus jne.). Lue huolellisesti kampanjaa esittelevät kohdat (järjestäjät, tavoitteet, toimet jne.) ja:

- Selvitä kampanjan nimi ja alue, jolla se toteutetaan (jos mahdollista).
- Analysoi:
  - Mitä alustoja tai sosiaalisen median kanavia kampanjassa käytetään?
  - Kuka on sen kohdeyleisö?
  - Käytetäänkö siinä erityistä kieltä (kuten esimerkiksi termiä ”vastarinta”) tai symboleja/kuvia, jotka erottavat sen muista?
  - Onko kampanja tuottanut tarpeeksi materiaalia, jotta aktivistit voivat omaksua viestin ja levittää tietoa kampanjan toiminnasta?
  - Havaitsetko eettisiä ongelmia?

Lähteet. Videot

**BIG
THINK**

BT

Hashtag politics: 4 key ways digital activism is inegalitarian | Jen Schradie | Big Think

<https://youtu.be/n6xT0smHeX0?feature=shared>

Jen Schradie, teoksen "The Revolution That Never Was" kirjoittaja, keskustelelee digitaalisten kokoelmien rajoituksista ja syrjityistä ryhmistä.

<https://youtu.be/OiYH1tiML3s?feature=shared>

Sosiaalisten liikkeiden tulevaisuus: verkkoaktivismi ja media, Ben Rattray, change.org:n perustaja ja toimitusjohtaja. Video on 41:30 pitkä, mutta se on jaettu osiin. Katso luvun osio, josta löydät osioita kuten "Media muutoksen inspiraation lähteenä" (min. 17:31), "The Guardian" (19:22) tai "Mitä tapahtuu, kun kampanja epäonnistuu?" (35:16)

Tuki ja resurssit. Aihe 1. Digitaalinen aktivismi Euroopassa: kansalaisten osallistumisen mahdollisuudet ja haasteet.

Aloitteen nimi ja linkki	Sisältö
Yhdistyneiden Kansakuntien muuttoliikeverkosto	❖ Käytäntöjen arkisto
The Commons. Sosiaalisen muutoksen kirjasto	❖ Digitaaliset kampanjat. Vinkkejä ja resursseja
YEE (Youth and Environment Europe)	❖ Kuinka luoda onnistunut digitaalinen kampanja. Resurssit keskittyvät ympäristöasioihin, mutta niissä käsitellyt elementit voidaan soveltaa myös muihin aloihin.
Väärän tiedon torjuminen: Opas välttämättömistä digitaalisista työkaluista	❖ Tämän oppaan tarkoituksena on tarjota aktivisteille ja järjestöille käytännön tietoa ja työkaluja, joiden avulla he voivat tunnistaa, analysoida ja torjua aktiivisesti disinformaatiota.

Moduuli 5 (osa 2)

Active Voices: Digitaalinen media kansalaisosallistumisen katalysaattorina

Kehittäjä: Fundació Solidaritat UB

www.includememedia.eu

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Huomaus jätteiden vähentämiseksi: tulosta tämä asiakirja harmaasävyisenä tai mustavalkoisena värillisen sijaan. Tulosta kaksipuolisesti (duplex) ja, jos mahdollista, tulosta useita dioja tai sivuja yhdelle arkille.

Teema-alue 1

Tehokkaita strategioita digitaalisiin poliittisiin kampanjoihin ja kansalaisten osallistamiseen

Sosiaalisen median käyttö yhteiskunnallisen muutoksen edistämiseksi: parhaat käytännöt ja eettiset näkökohdat

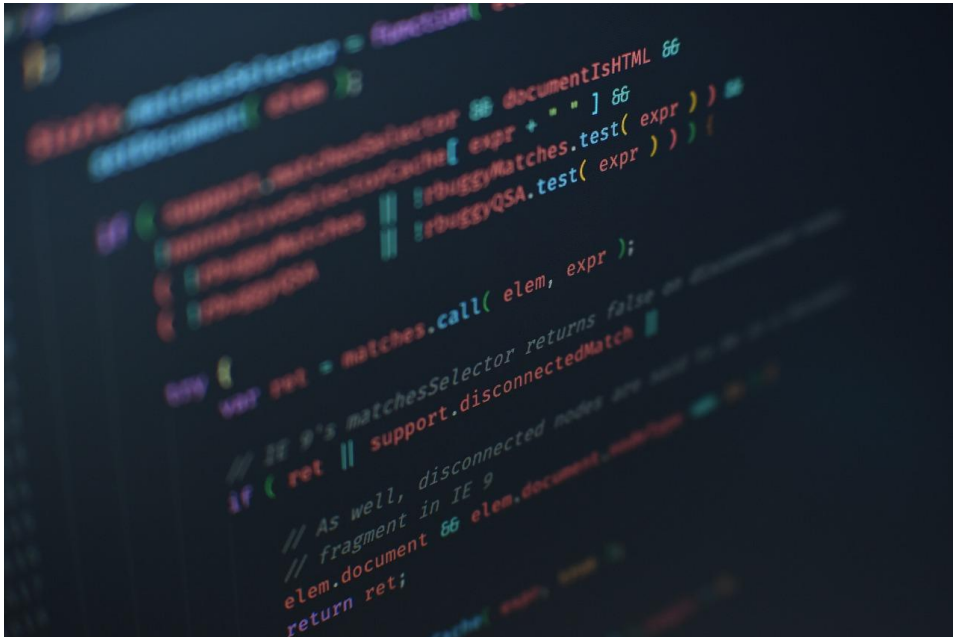
Digitaaliset alustat ja sosiaalinen media ovat muuttaneet täysin sosiaalisen aktivismin, erityisesti poliittisen aktivismin, toimintaympäristöä, pelisääntöjä ja strategioita. Poliittiset puolueet, kansalaisjärjestöt ja yhteiskunnalliset liikkeet voivat nyt olla suoraan yhteydessä laajempaan ja monipuolisempaan yleisöön reaaliajassa.

Digitaalisten alustojen ja sosiaalisen median kautta ne voivat jakaa tietoa, mobilisoida väestönosia toimintakehotuksilla tai luoda mielipiteiden aallon, mikä luo sosiaalista tai poliittista painetta tiettyyn asiaan.

Myös kunkin maan lainsäädäntökehys, kulttuuriset erityispiirteet, esteettömyystilanne ja tiedotusvälineiden käyttö sekä kohdeyleisö vaikuttavat osallistamisstrategioihin.

Sosiaalisen median käyttö yhteiskunnallisen muutoksen edistämisessä: parhaat käytännöt ja eettiset näkökohdat

Poliittiset toimijat ja kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat mukauttaneet mobilisointistrategioitaan sosiaalisen median ja alustojen kautta eri tavoin ja vaihtelevin tuloksin

Seuraavissa dioissa esittelemme joitakin näistä strategioista, tarkemmin sanottuna seuraavia:

- ❖ **Sosiaalisen median käyttö**
- ❖ **Hajautettujen sosiaalisten medioiden käyttö**
- ❖ **Jäljittämättömien teknologioiden käyttö**
- ❖ **Osallistavien alustojen käyttö**
- ❖ **Digitaalisten kampanjoiden käyttö vihapuheen ja disinformaation torjumiseksi vaaliprosesseissa**

Sosiaalisen median käyttö yhteiskunnallisen muutoksen edistämisessä: parhaat käytännöt ja eettiset näkökohdat

---

- ❖ **Sosiaalisen median alustojen**, kuten Twitterin (nykyisin X) tai Facebookin, **käyttö**.

2010-luvulla Twitterin ja Facebookin käyttö mahdollisti massiivisten sosiaalisten liikkeiden organisoinnin. Näin oli esimerkiksi Espanjan 15M-liikkeen, arabikevään, Maidan-mielenosoitusten sekä #BlackLivesMatter- ja #MeToo-liikkeiden kohdalla.

On kuitenkin tärkeää huomata, että jotkut tutkijat korostavat, että Twitterin rooli keskittyi enemmän toimintakehotuksiin kuin yhteisen diskurssin rakentamiseen.

Sosiaalisen median käyttö yhteiskunnallisen muutoksen välineenä: parhaat käytännöt ja eettiset näkökohdat

- **Hajautettujen sosiaalisten medioiden** käyttö organisaatiotarkoituksiin.

Hajautetut sosiaaliset verkostot ”toimivat itsenäisesti hallinnoiduilla palvelimilla, eivätkä yrityksen omistamalla keskitetyllä palvelimella”. Hajautetut sosiaaliset verkostot muodostavat **Fediversen**, tilan, jossa hajautetut verkostot (ja niiden käyttäjät) voivat olla vuorovaikutuksessa keskenään. Vastakohta on X ja Facebook: X-käyttäjätili ei voi olla vuorovaikutuksessa Facebook-tilin tai toisen sosiaalisen verkoston tilin kanssa.

Näiden hajautettujen verkostojen pääpiirteet ovat:

- Ne parantavat yksityisyyttä ja turvallisuutta
- Niitä pidetään avoimina viestintätiloina
- Niiden filosofia keskittyy käyttäjään ja tämän hallintaan omista tiedoistaan ja verkkokokemuksestaan

Sosiaalisen median käyttö yhteiskunnallisen muutoksen edistämisessä: parhaat käytännöt ja eettiset näkökohdat

Esimerkkejä menestyksekkäistä yhteiskunnallisista liikkeistä, jotka ovat hyödyntäneet hajautettua sosiaalista mediaa:

- Katalonian Tsunami Democrático -liikkeen johtamat itsenäisyyttä kannattavat joukkodemonstraatiot. Tsunami käytti Twitteriä ja hajautettua sosiaalista mediaa kutsumaan ihmisiä toimintaan. Tsunami käytti myös räätälöityä sovellusta. Näiden kahden yhdistelmä mahdollisti liikkeen järjestää joukkotoimia ohittaen turvallisuusjoukkojen tavanomaiset valvontakanavat.
- Hongkongin demokratiaa tukevat mielenosoitukset leimasivat protestien hajauttaminen ja sosiaaliseen mediaan perustuvan viestinnän ratkaiseva käyttö, jossa yhdistettiin erilaisia sosiaalisen median alustoja, kuten Telegram (sen salatut chatit) ja LIHKG. Kummankin käytön katsotaan ”tarjonneen mielenosoittajille paitsi koordinoitilan myös tilan kollektiiviselle neuvottelulle ja pohdinnalle”.

Sosiaalisen median käyttö yhteiskunnallisen muutoksen edistämisessä: parhaat käytännöt ja eettiset näkökohdat

---

❖ Jäljittämättömien teknologioiden käyttö:

Hongkongin demokratiaa kannattavat mielenosoittajat kommunikoivat keskenään Bluetooth-sovelluksen kautta. Se, että he eivät tarvinneet internet-yhteyttä kommunikoidakseen, oli avaintekijä kiinalaisten turvallisuusjoukkojen kiertämisessä ja mahdollisti mielenosoittajien jäljittämättömyyden.

❖ Osallistavien alustojen käyttö:

Osallistavien alustojen käyttö paikallisissa päätöksentekoprosesseissa on havaittu useissa Euroopan maissa, kuten Espanjassa, Italiassa, Ranskassa ja Suomessa. Suomessa on tutkittu ”kansalaisten osallistumisen muotoja ja vaikutuksia julkisesti rahoitetuissa osallistavissa innovaatioalustoissa”.

Sosiaalisen median käyttö yhteiskunnallisen muutoksen edistämisessä: parhaat käytännöt ja eettiset näkökohdat

---

- ❖ **Digitaalisten kampanjoiden käyttö vihapuheen ja disinformaation torjumiseksi vaaliprosesseissa**

Poliittisten kantojen polarisoituminen ja radikalisoituminen löytävät ihanteellisen kasvualustan vaaliprosesseista. Joissakin tapauksissa on havaittu selvästi tiettyihin yhteiskuntaryhmiin kohdistuvaa vihapuhetta, erityisesti maahanmuuttajia ja pakolaisia kohtaan, mutta myös ihmisiä heidän seksuaalisen suuntautumisensa perusteella. Tavoitteena on lietsoa pelkoa toisia kohtaan ja sosiaalista vihamielisyyttä sekä hyödyttää äärioikeistolaisia poliittisia puolueita, jotka kannattavat syrjivää retoriikkaa.

Tämän tyyppistä vihapuhetta on havaittu myös vaaleissa ehdokkaita kohtaan.

Sosiaalisen median käyttö yhteiskunnallisen muutoksen edistämisessä: parhaat käytännöt ja eettiset näkökohdat

Sosiaalisen median seurantaprosessien integrointi ja varhaisvaroitusjärjestelmien (EWS) perustaminen vaaliprosessien aikana katsotaan parhaiksi käytänteiksi. Näitä ovat muun muassa:

Euroopan vaalituen keskus (ECES) on kehittänyt ja ottaa käyttöön erityisen menetelmän vihapuheen seurantaan sosiaalisessa mediassa vaaliprosessien yhteydessä. Median seuranta ”tarkoittaa mediasisällön tarkkailua pitkäaikaisen määrällisen ja laadullisen analyysin avulla, ja se on olennaisen tärkeää arvioitaessa vaaliprosessin mediapeitettä, moniarvoisuutta sekä kansalaisten käsityksiä vaaliviranomaisista ja vaaliprosessista”.

Euroopan neuvosto on laatinut kansalaisjärjestöille suunnatun asiakirjan ”Monitoring media coverage of elections” (Vaalien uutisoinnin seuranta), joka tarjoaa erityisiä ohjeita sosiaalisen median analysointiin vaaliprosessien aikana.

Moduuli 5 (osa 3)

Active Voices: Digitaalinen media kansalaisosallistumisen katalysaattorina

Kehittäjä: Fundació Solidaritat UB

www.includememedia.eu

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Huomaus jätteiden vähentämiseksi: tulosta tämä asiakirja harmaasävyisenä tai mustavalkoisena värillisen sijaan. Tulosta kaksipuolisesti (duplex) ja, jos mahdollista, tulosta useita dioja tai sivuja yhdelle arkille.

Teemakokonaisuus 1

Digitaaliset alustat kansalaisvaikuttamisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

Aliedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

Verkkopohjaiset digitaaliset alustat avaavat ovia uusille kansalaisosallistumisen, kansalaisvaikuttamisen ja demokratiakasvatuksen muodoille. Ne mahdollistavat ihmisten välisen yhteydenpidon ja vuorovaikutuksen sekä yhteydenpidon ja vuorovaikutuksen muiden organisaatioiden ja eri tasojen julkishallinnon kanssa. Ne tarjoavat myös pääsyn tietoon ja osaamiseen ja tuottavat joissakin tapauksissa uusia muotoja molemmille. Digitaalisten alustojen potentiaali aliedustettujen ryhmien osallistamisen kannalta on valtava, mutta on tärkeää, ettei aliarvioida tai sivuuteta digitaalisen kuilun vaikutusta ja vaaraa, että jotkut jäävät jälkeen digitaalisissa osallistumisprosesseissa.

Teemakokonaisuus 1

Digitaaliset alustat kansalaisvaikuttamisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

Aliedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

Seuraavaksi tarkastelemme internetin ja digitaalisten alustojen potentiaalia aliedustettujen ryhmien osallistamisen kannalta, mikä on erityisen tärkeää seuraavilla aloilla:

- Esteettömyys
- Tieto-, kokoontumis-, keskustelu- ja osallistumistilojen monopolin murtaminen
- Uusien kollektiivisen toiminnan muotojen syntyminen
- Aliedustettujen ryhmien voimaannuttaminen.

Seuraavaksi analysoimme kutakin näistä näkökohdista.

Teemakokonaisuus 1

Digitaaliset alustat kansalaisvaikuttamisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

- **Esteettömyys.** Osallistumisen ja tiedonsaannin esteiden vähentäminen. Perinteiset esteet, jotka liittyvät aikaan, fyysiseen pääsyyn tiloihin, sopivien kanavien löytämiseen jne., katoavat virtuaaliympäristössä. Luotettavien konekäännöstyökalujen käyttöönotto, näytönlukijoiden käyttö, mahdollisuus saada tietoa 24 tuntia vuorokaudessa, 7 päivää viikossa sekä mahdollisuus hallita omaa aikaa auttavat muun muassa laajentamaan osallistumismahdollisuuksia yleisesti ja erityisesti aliedustettujen ryhmien osalta.

Teema-alue 1

Digitaaliset alustat kansalaisosallistumisen ja demokraattisen kasvatuksen välineinä

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

- **Tieto-, kohtaamis-, keskustelu- ja osallistumistilojen monopolin murtaminen.** Internetin synty (muistakaa, että World Wide Web luotiin vuonna 1989 ja että ensimmäinen sosiaalinen verkosto syntyi 1990-luvulla) loi uusia tiloja vuorovaikutukselle, organisoitumiselle, viestinnälle ja osallistumiselle. Jännite alustoja ja sosiaalisia verkostoja omistavien yritysten (Meta, X jne.) monopolin ja avoimen lähdekoodin sekä erilaisen vapauden ja autonomian käsityksen puolustajien välillä merkitsee uusien tilojen ja normien syntymistä.

Teemakokonaisuus 1

Digitaaliset alustat kansalaisten osallistumisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

- **Uusien kollektiivisen toiminnan muotojen syntyminen.** Teknologia, sen kehitys, mahdollisuudet ja rajoitukset yhdistyvät digitaalisen aktivismin luovaan kapasiteettiin. Tällä tavoin kollektiivinen toiminta mukautuu, hyödyntää uusia muotoja ja sisällyttää teknologisia elementtejä edistääkseen verkostoitumista, keskustelua ja toimintaa.
- **Alaedustettujen ryhmien voimaannuttaminen.** Vaikka digitaalisen kuilun olemassaolo tunnustetaan, on tärkeää huomata, kuinka ryhmät, jotka ovat saattaneet tuntea itsensä syrjäytyneiksi perinteisistä osallistumiskanavista tai joiden kysymykset eivät ole olleet osa poliittista agenda, ovat saamassa näkyvyyttä ja merkitystä.

Teema 1

Digitaaliset alustat kansalaisten osallistumisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

Digitaalisten alustojen potentiaalia kansalaisten osallistumisen ja demokratiakasvatuksen kannalta voivat rajoittaa seuraavat seikat:

- Digitaalisen kuilun säilyminen
- Riittävän sisällönvalvonnan puute
- Verkossa tapahtuva tietokauppa
- Digitaalisen vastuuvollisuuden puute
- Digitaalisten alustojen käytön ympäristövaikutukset

Tarkastellaan näitä kysymyksiä lähemmin

Teema-alue 1

Digitaaliset alustat
kansalaisosallistumisen ja
demokratiakasvatuksen
välineinä

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

- **Digitaalisen kuilun säilyminen.** Kuten edellä on todettu, digitaalisen osallistumisen esteet, kuten verkkosensuuri, disinformaatio ja saavutettavuus, merkitsevät sitä, että virtuaaliympäristö toistaa fyysisen maailman eriarvoisuutta. On tärkeää pitää mielessä näiden eriarvoisuuksien säilyminen.
- **Riittämätön sisällön valvonta.** Riittämätön sisällön valvonta edistää disinformaation, manipuloinnin tai vihapuheen leviämistä. Se myös vahvistaa väärinkäsityksiä ja polarisaatiota.

Teema-alue 1

Digitaaliset alustat kansalaisten osallistumisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

- **Verkossa tapahtuva tietokauppa.** Epäsäännöllinen tietojen kerääminen, tietojen myynti ihmisten tietämättä sekä muut laittomat tai laillisuuden rajamailla olevat markkinointistrategiat, joissa hyödynnetään digitaalisten alustojen ja verkostojen käyttäjien tietoja ja sisältöä, ovat erittäin herkkiä kysymyksiä. Tämä korostuu entisestään, jos tietoja käytetään poliittiseen mikrotargetingiin.
- **Digitaalisen vastuuvollisuuden puute.** Sekä valtion että yksityisten toimijoiden puutteellinen avoimuus tietojen käytöstä ja muista teknologian sovelluksista (esimerkiksi digitaalisten aktivistien valvonta) on ongelma, johon on puututtava.

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

Teema-alue 1

Digitaaliset alustat kansalaisten osallistumisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

- **Digitaalisten alustojen käytön ympäristövaikutukset.** Jokainen digitaalisessa maailmassa suoritettu toiminto (pikaviestien ja sähköpostien lähettäminen, hakukonehakujen tekeminen, vuorovaikutus tekoälyn kanssa jne.) kuluttaa energiaa ja jättää hiilijalanjäljen. On tärkeää olla tietoinen digitaalisen median kulutuksen vaikutuksista ja pyrkiä löytämään tasapaino kestävä digitalisoinnin ja kollektiivisen digitaalisen toiminnan välillä.

Teema-alue 1

Digitaaliset alustat kansalaisosallistumisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitouttaminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

Digitaaliset työkalut voivat toimia alustoina erilaisille aloitteille. Näistä erottuu erityisesti todennetun ja tasapainoisen tiedon tarjoaminen aliedustetuille ryhmille. Esimerkkejä tästä ovat:

[Infomigrant](#) tarjoaa maahanmuuttajille luotettavaa, todennettua, objektiivista ja tasapainoista uutis- ja muuta tietoa heidän asuin-, kauttakulku- ja kohdemaistaan.

[Refugee.info](#) tarjoaa pakolaisille ja turvapaikanhakijoille selkeää, tarkkaa ja ajantasaista tietoa heidän oikeuksistaan, saatavilla olevista palveluista jne.

.

Teema-alue 1

Digitaaliset alustat kansalaisosallistumisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

- U-Report Europe. U-Report Europe tarjoaa tietoa, joka pelastaa ihmishenkiä ja parantaa nuorten pakolaisten ja heidän perheidensä elämänlaatua sekä edistää jatkuvaa vuorovaikutusta nuorten kanssa. Se tukee myös nuorten aktivointia osallistumaan aktiivisesti parempien yhteiskuntien rakentamiseen.

Teema-alue 1

**Digitaaliset alustat
kansalaisvaikuttamisen ja
demokratiakasvatuksen
välineinä**

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

Lisäksi sen lisäksi, että voimme tarkistaa tietoja tai hankkia dataa aliedustetuista ryhmistä, voimme löytää mahdollisuuksia

Lisäksi tiedon tarkistamisen lisäksi internet ja digitaaliset alustat tarjoavat myös mahdollisuuksia mentorointiin ja yhteisön rakentamiseen.

Mentorointi on strategia, joka helpottaa sekä tiedon siirtoa että taitojen hankkimista tai oppimista ja edistää sosiaalisten verkostojen rakentamista. Verkosta löytyy tehokkaita digitaalisia työkaluja, jotka on suunniteltu mentorointiohjelmien kehittämiseen.

Teema-alue 1

Digitaaliset alustat kansalaisten osallistumisen ja demokratiakasvatuksen välineinä

Alaedustettujen ryhmien digitaalinen osallistuminen ja sitoutuminen: demokraattisen osallistumisen edistäminen

Digitaaliset alustat mahdollistavat yhteisöjen luomisen ja edistävät siten kansalaisosallistumista sekä voivat helpottaa yhteiskunnallista muutosta. Yhteisöjen rakentamiseen on olemassa lukuisia verkkopohjaisia aloitteita. Hajautettujen digitaalisten verkostojen syntyminen lisää monimuotoisuutta.

#NiUnaMenos (Espanja)

Tausta

Argentiinasta alkunsa saanut #NiUnaMenos-liike pyrkii lisäämään tietoisuutta sukupuoleen perustuvasta väkivallasta, erityisesti naisten murhista, ja tuomitsemaan sen. Se vaatii myös oikeutta uhreille ja edistää sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyä ja poistamista. Liike on saanut vahvan jalansijan Espanjassa.

Hashtagin #NiUnaMenos alla on toteutettu erilaisia kollektiivisia digitaalisia toimia.

Keskeiset näkökohdat:

- #NiUnaMenos on kansainvälinen liike, joka mukautuu kunkin maan erityiseen sosiaaliseen, taloudelliseen ja poliittiseen tilanteeseen. Espanjassa se liittyy feministiseen liikkeeseen ja maan taloudellisesta, poliittisesta ja sosiaalisesta kriisistä johtuvaan laajalle levinneeseen suuttumukseen.
- Synergiaa fyysisissä tiloissa tapahtuvan mobilisoinnin (mielenosoitukset, kokoontumiset jne.) ja verkossa toteutettavien toimien välillä, erityisesti Facebookin, Instagramin jne. kautta.

#NiUnaMenos (Espanja)

Keskeiset kohdat:

- Liike on onnistunut lisäämään tietoisuutta sukupuoleen perustuvan väkivallan yhteiskunnallisesta ongelmasta sekä perinteisissä tiedotusvälineissä että poliittisella agendalla.
- Edistystä on saavutettu yhteiskunnallisen tietoisuuden lisäämisessä keskustelun muuttumisen, patriarkaatin kaltaisten käsitteiden normalisoitumisen ja naisiin kohdistuvan monimuotoisen väkivallan esiin tuomisen kautta.
- Liike on järjestänyt ja järjestää edelleen massamielenosoituksia.

#NiUnaMenos (Espanja)

Lue seuraavat tekstit:

- Giraldo-Luque, Santiago; Fernández-García, Núria; Pérez-Arce, José-Cristian (2018). ”#NiUnaMenos-liikkeen temaattinen keskeisyys Twitterissä”. *El profesional de la información*, vol. 27, nro 1, s. 96–105 <https://doi.org/10.3145/epi.2018.ene.09> (espanjaksi)
- Piatti-Crocker, Adriana (2021). #NiUnaMenos-liikkeen leviäminen Latinalaisessa Amerikassa: yhteiskunnalliset protestit pandemian keskellä. *Journal of International Women's Studies*, 22(12), 7–24.
- Saatavilla osoitteessa: <https://vc.bridgew.edu/jiws/vol22/iss12/2> (englanti)
- Naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan lopettaminen: Jos et sinä, niin kuka sitten? UN Women https://youtu.be/W_ZPHPutN-c?si=MJF7WLqeW0rHpS0p

#NiUnaMenos (Espanja)

Pohdi seuraavia kysymyksiä ja vastaa niihin:

- Mitkä olivat tärkeimmät kontekstuaaliset tekijät (sosiaaliset, poliittiset ja teknologiset), jotka vaikuttivat näiden digitaalisten liikkeiden syntyyn niiden omissa ympäristöissä?
- Miten aiemmin olemassa olleet offline-aktivistiverkostot vaikuttivat niihin?
- Miten digitaalinen osallistuminen (tykkäykset, jakamiset, hashtagit) muuttui merkitykselliseksi kollektiiviseksi toiminnaksi sekä verkossa että sen ulkopuolella?
- Mitä esteitä (sorto, digitaalinen kuilu, kestävyys, väärä tieto) ne kohtasivat tai kohtaavat edelleen?

Harjoitukset. Aihe 3

Kannusta aktiiviseen ja tietoiseen etsimiseen aliedustettujen äänten löytämiseksi sosiaalisessa mediassa tai digitaalisilla kulutusaluustoilla.

Ohjeet

- Valitse digitaalinen alusta, jota käytät säännöllisesti (Instagram, Twitter, TikTok, YouTube jne.).
- Käytä 15–20 minuuttia etsimällä aktiivisesti tilejä tai sisällöntuottajia, jotka kuuluvat aliedustettuun ryhmään (maahanmuuttajat, pakolaiset, vammaiset, LGBTIQ+-ihmiset jne.) ja joista haluaisit tietää enemmän tai joiden näkökulmaa et yleensä näe uutisvirrassasi.

Pohdinta

- Mitä ryhmää tai ryhmiä päätit etsiä?
- Oliko sinun mielestäsi helppoa vai vaikeaa löytää näitä uusia ääniä alustalta? Miksi luulet sen olleen niin?
- Millaista sisältöä seuraamasi tilit jakavat? Mitä toivot oppivasi tai löytäväsi seuraamalla niitä?
- Miten tämä aktiivinen seuraamiesi ihmisten monipuolistaminen voi edistää eri todellisuuksien parempaa ymmärtämistä ja näkyvyyttä?

Moduuli 5 (osa 4)

Active Voices: Digitaalinen media kansalaisosallistumisen katalysaattorina

Kehittäjä: Fundació Solidaritat UB

www.includememedia.eu

This resource is licensed under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Huomautus jätteen vähentämiseksi: tulosta tämä asiakirja harmaasävyisenä tai mustavalkoisena värikköön sijaan. Tulosta kaksipuolisesti (duplex) ja, jos mahdollista, tulosta useita dioja tai sivuja yhdelle arkille.

Teema-alue 1

Digitaalisten siltojen rakentaminen: tiedotusvälineiden merkitys rauhan ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämisessä

Digitaalisen median rooli kansalaiskeskustelun ja yhteiskunnallisten liikkeiden vahvistamisessa

Digitaalisten alustojen ja tilojen, kuten verkkofoorumien, sosiaalisen median ja osallistavien verkkosivustojen, syntyminen ja kehittyminen ovat muuttaneet radikaalisti ja peruuttamattomasti kansalais- ja poliittisen keskustelun luonnetta.

Virtuaalimaailmasta on tullut tila, jossa ideoista keskustellaan ja niitä levitetään ja jossa ihmiset ovat suoraan vuorovaikutuksessa ilman perinteisiä suodattimia tai välittäjiä. Virtuaalimaailmassa laajempi yleisö pääsee näihin tiloihin ja voi tuoda omat aiheensa esille. Samalla myös polarisaatio ja disinformaatio löytävät hedelmällisen maaperän.

Teema-alue 1

Digitaalisten siltojen rakentaminen: tiedotusvälineiden voima rauhan ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämisessä

Digitaalisen median rooli kansalaiskeskustelun ja yhteiskunnallisten liikkeiden vahvistamisessa

Keskeiset näkökohdat:

- Laajemman yleisön tavoittaminen. Ja sen seurauksena niiden ryhmien, joilla on vähemmän pääsyä mediaan ja poliittisiin puolueisiin tai järjestöihin, mahdollisuus ilmaista näkemyksiään ja huolenaiheitaan.
- Demokraattisen vuoropuhelun edistäminen e-demokratia- ja e-osallistumishankkeiden avulla

E-demokratian alalla saaduista kokemuksista mainitsisimme erityisesti seuraavat:

- Sano mielipiteesi
- Eurooppalainen kansalaisaloite.
- Decidim

Katsotaanpa niitä!

Digitaalisen median rooli kansalaiskeskustelun ja yhteiskunnallisten liikkeiden vahvistamisessa

Teemakokonaisuus 1

Digitaalisten siltojen rakentaminen: tiedotusvälineiden voima rauhan ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämässä

- Euroopan komissiolla on oma verkkosivusto nimeltä ”[Have your say](#)”, jolla kerätään kansalaisten näkemyksiä nykyisistä laeista ja politiikoista.
- [Eurooppalaisen kansalaisaloitteen foorumi](#) Eurooppalainen kansalaisaloite on keskus, josta saa asiantuntijaneuvoja, käytännön ohjeita ja jossa kansalaiset voivat vaihtaa kokemuksiaan. ECI:llä on keskustelufoorumi, jossa osallistujat voivat jakaa näkemyksiään eri aiheista omalla kielellään. ECI:llä on myös verkkoyhteisö.
- **Paikallistasolla** on kehitetty osallistavia alustoja, kuten muissa osioissa jo mainittuja, esimerkiksi [Decidim](#).

Teemakokonaisuus 1

Digitaalisten siltojen rakentaminen: tiedotusvälineiden voima rauhanrakentamisessa ja sosiaalisessa yhteenkuuluvuudessa

Digitaalisen median rooli kansalaiskeskustelun ja yhteiskunnallisten liikkeiden vahvistamisessa

Mitkä ovat digitaalisen demokraattisen vuoropuhelun edut?

- **Parempi saavutettavuus ja osallistavuus.** Digitaaliset alustat voivat helpottaa osallistumista esimerkiksi ryhmille, jotka ovat hyvin perehtyneitä virtuaaliympäristöön.
- **Päätöksentekoprosessin suurempi läpinäkyvyys.** Se, että kansalaiset voivat tehdä ehdotuksia ja vaikuttaa poliittiseen agendaan, on keskeinen tekijä.
- Poliittisten päätösten **suurempi legitiimiys.** Kun kansalaiset kokevat, että toteutetut toimet vastaavat heidän tarpeitaan, demokraattinen prosessi ja olemassa olevat instituutiot saavat todennäköisemmin legitiimiyttä.

Teemakokonaisuus 1

Digitaalisten siltojen rakentaminen: tiedotusvälineiden voima rauhanrakentamisessa ja sosiaalisessa yhteenkuuluvuudessa

Digitaalisen median rooli kansalaiskeskustelun ja yhteiskunnallisten liikkeiden vahvistamisessa

Mitkä ovat digitaalisen demokraattisen vuoropuhelun haasteet?

- Digitaalinen kuilu on edelleen suurin haaste, johon digitaaliset alustat törmäävät. Merkittävien väestöryhmien puutteellinen pääsy verkkoon sekä digitaalisten taitojen ja tietojen puute voivat johtaa siihen, että he jäävät kaksinkertaisesti päätöksentekoprosessien ulkopuolelle.
- **Poliittisen keskustelun laatu.** Verkossa käytäviä poliittisia keskusteluja on vaikea hallita tai moderoida; ne voivat olla pinnallisia ja päätyä muutaman henkilön hallitsemiksi, mikä lannistaa enemmistön.
- **Trendit.** Jos osallistumisalustoja kehitetään pelkästään siksi, että ne ovat muodissa, mutta ne eivät ”juurtu” tiedon ja osallistumisen dynamiikkaan, ne menettävät kaiken hyödyllisyytensä ja voivat jopa heikentää legitimitettä.

Tapaustutkimus. Sananvapaus vastaan vihapuhe

Tausta

Alla on kuvattu hypoteettinen tilanne, jota opiskelijoiden tulisi pohtia annettujen ohjeiden mukaisesti.

Ilmastomuuttoa käsittelevän verkkouutisen kommenttiosiossa on seuraava teksti, jonka on kirjoittanut Patriot95_l:

Tämä on naurettavaa. "Ilmastomuutto" on pelkkä uusi woke-valhe, jolla perustellaan muiden maiden ihmisten tuloa tänne varastamaan ja väärinkäyttämään koulutus- ja terveydenhuoltojärjestelmiämme sekä viemään työpaikkojamme. Me maksamme, ja he nauttivat eduista. Meidän pitäisi potkia heidät kaikki ulos ja sulkea rajat HETI!

Tämän kommentin ympärille syntyy nopeasti keskustelu. Kommentti saa "tykkäyksiä" ja herättää lisää kommentteja, jotka vahvistavat stereotypioita. Toiset yrittävät kumota väitteet tiedoilla. Joissakin kommentteissa vaaditaan viestin poistamista, mutta tätä vastustavat käyttäjät vetoamalla sananvapauteen.

Tapaustutkimus: Sananvapaus vastaan vihapuhe

Tavoite

- Sovelletaan viitekehikoita (kuten Euroopan neuvoston suuntaviivoihin perustuvaa tarkistuslistaa) vihapuheen ja disinformaation tunnistamiseksi verkkokommenteissa.
- Analysoida eettisiä ongelmia, jotka liittyvät siihen, reagoidaanko (vai ei) vihapuheeseen ja disinformaatioon perustuviin kommentteihin.
- Pohtia kriittisesti ilmaisunvapauden ja vastuun ylläpitää turvallista ja kunnioittavaa verkkoympäristöä välistä tasapainoa.

Tapaustutkimus. Sananvapaus vastaan vihapuhe

Tapaustutkimusmateriaalit:

- Työkalupakki vihapuheen tapauksen analysointiin <https://rm.coe.int/advanced-guide-toolkit-how-to-analyse-hate-speech/1680a217cd>
- **Vaarallinen puhe ja mitä voimme tehdä sen suhteen – Susan Benesch**
<https://www.youtube.com/watch?v=EP42auFOSW8> (min 1-43:56)

Tapaustutkimus. Sananvapaus vastaan vihapuhe

Analysoi kommentti oppimateriaaleissa annettujen tietojen avulla seuraavien ohjeiden mukaisesti:

- Vihapuheen tunnistaminen: Sisältääkö kommentti vihapuheen elementtejä vakiintuneiden määritelmien mukaan? Mitkä?
- Väärän tiedon tunnistaminen: Sisältääkö kommentti väärää tai harhaanjohtavia väitteitä ilmastonmuutoksesta ja muuttoliikkeestä? Mitkä?

Tapaustutkimus. Sananvapaus vastaan vihapuhe

Tarkastellaan osallistumiseen liittyvää eettistä ongelmaa:

- Onko muiden käyttäjien kannalta hyödyllistä vai haitallista käydä suoraa keskustelua kommentin kirjoittaneen käyttäjän kanssa?
- Saavatko he foorumin, vai vastataanko heidän puheeseensa tehokkaasti? Mitkä ovat ”trollin ruokkimisen” riskit?
- Ilmaisunvapaus vastaan vastuu: Missä kulkee raja ilmaisunvapauden suojelemisen ja vihapuheen ja disinformaation aiheuttaman haitan ehkäisemisen välillä eurooppalaisella uutisalustalla?